

WOJEWODA MAZOWIECKI

WPS-I.431.1.8.2017.HCh

Warszawa, 28 marca 2017 r.

**Pani
Katarzyna Stencka-Olaszek
Kierownik
Miejskiego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Piastowie**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 127 ust. 1 w związku z art. 22 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543, z późn. zm.), inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie przeprowadzili w dniach od 1 do 7 marca 2017 roku kontrolę kompleksową w kierowanym przez Panią Ośrodku Pomocy Społecznej.

Przedmiotem kontroli był stan zatrudnienia i kwalifikacje zatrudnionej kadry, prawidłowość przyznawania zasiłków stałych oraz sposób kierowania do domów pomocy społecznej i ustalania odpłatności za pobyt w dps z uwzględnieniem działań podejmowanych w celu ustalenia możliwości partycypacji w kosztach pomocy osób zobowiązanych do jej udzielania.

W związku z kontrolą, której szczegółowe wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisanym przez Panią bez zastrzeżeń w dniu 7.03.2017 r., przekazuję Pani niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Na dzień kontroli pracownicy socjalni zatrudnieni byli w Ośrodku (w przeliczeniu na etaty) w liczbie 7 etatów. Podczas kontroli ustalono, że teren Gminy zamieszkuje 22 355 osób. Na jeden etat pracownika socjalnego przypada zatem około 3 193 mieszkańców Gminy. Równocześnie poinformowała Pani, że na jednego pracownika socjalnego przypada średnio 46 środowisk objętych pomocą. W związku z powyższym Ośrodek spełnia ustawowy wymóg zatrudnienia wskazanego art. 110 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej, tj. jeden pracownik socjalny na 2 tysiące mieszkańców lub 50 środowisk.

W czasie kontroli stwierdzono, że spełnia Pani wymagania dotyczące wykształcenia i doświadczenia zawodowego, określone w art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca o pomocy

społecznej, posiadając wymagany ustawowo staż pracy w pomocy społecznej, ukończone studia wyższe oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej. Skontrolowani pracownicy zatrudnieni na stanowiskach pracowników socjalnych posiadają uprawnienia do wykonywania zawodu na podstawie art. 116 ust. 1 oraz art. 156 ustawy o pomocy społecznej.

Ustalanie uprawnień do udzielania pomocy w formie zasiłku stałego odbywało się na wniosek strony.

Prowadząc postępowania ustalające uprawnienia świadczeniobiorców każdorazowo sporządzano wywiady środowiskowe. Były one przeprowadzane w terminach określonych w § 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Skontrolowane decyzje administracyjne zawierały niezbędne elementy wskazane w art. 107 § 1 i § 3 kpa. Wszystkie decyzje wydano w terminach, o których mowa w art. 35 i 36 k.p.a. Prawidłowo oznaczony był organ wydający, wskazana była podstawa prawna, rozstrzygnięcie, indywidualne uzasadnienie i pouczenie. W dokumentacji stwierdzono potwierdzenia odbioru większej części z wydanych przez OPS decyzji administracyjnych. Zasiłki przyznawane były na odpowiedni okres czasu – bezterminowo lub na okres obowiązywania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

Kierowanie do domów pomocy społecznej odbywało się na podstawie wniosków osób ubiegających się o tę formę pomocy, a także na podstawie postanowienia sądu. Przy wyborze typu domów Ośrodek kierował się rodzajem schorzenia klienta, a także brał pod uwagę odległość domu pomocy społecznej od miejsca jego zamieszkania. Odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej ustalano zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej i w prawidłowej wysokości, a wydawane decyzje administracyjne zawierały niezbędne elementy określone w Kodeksie postępowania administracyjnego. We wszystkich sprawach Ośrodek kierował osoby wymagające tej formy wsparcia wyłącznie do domów pomocy społecznej, nie zaś do prywatnych placówek opiekuńczych.

W toku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Analiza wybranych akt osób otrzymujących zasiłek stały wykazała, iż ustalając sytuację rodzinną, dochodową i majątkową klientów Ośrodek nie stosował się do zapisów art.107 ust. 5b ustawy o pomocy społecznej - w 7 sprawach na 14 skontrolowanych akt nie stwierdzono oświadczenia o stanie majątkowym, w 8 sprawach na 14 skontrolowanych nie udokumentowano uprawnień do otrzymywania świadczeń z systemu emerytalno-rentowego. Ponadto w 5 sprawach na 14 skontrolowanych nie było informacji potwierdzającej

wyrejestrowanie klienta z urzędu pracy, co jest niezbędne do ustalenia czy nie podlega ubezpieczeniu z innego tytułu - w sprawach tych mogło dojść do odprowadzania składki na ubezpieczenie z dwóch źródeł jednocześnie.

2. W 3 przypadkach na 14 stwierdzono naruszenie art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej w zakresie obowiązku przeprowadzania aktualizacji wywiadu środowiskowego z osobami korzystającymi ze stałych form pomocy, nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.
3. W 6 na 18 skontrolowanych spraw nie przeprowadzono wywiadów alimentacyjnych w kierunku ustalenia sytuacji osób ustawowo zobowiązanych do pomocy, co narusza zapis art. 103 ustawy o pomocy społecznej.
4. Pracownicy socjalni nie odnotowywali w sposób właściwy działań z zakresu pracy socjalnej lub w wywiadach znajdowały się zapisy, których nie można uznać za pracę socjalną, bądź nie dawały one żadnego obrazu tej pracy (np.: *wizyta w środowisku, kontakt z klientem, monitoring, wnioskowanie o pomoc do kierownika MOPS*), co narusza zapisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz art.17 ust.1 pkt. 10 i art. 119 ust. 1 pkt. 1 ustawy o pomocy społecznej. Wywiady wypełniane były niestarannie, znajdowały się w nich liczne skreślenia, stosowano korektor.
5. Nieprawidłowo doręczono 12 na 30 skontrolowanych decyzji administracyjnych - brak daty odbioru decyzji i podpisu świadczeniobiorcy, co jest niezgodne z zapisami art. 46 § 1 k.p.a.
6. Zawiadomienie o wszczęciu postępowania z dn.29.11.2016 r. w sprawie Pani A.Ś., w którym MOPS odnosi się do świadczeń nienależnie pobranych od 01.11.2016r. do 30.11.2016 r. jest niezgodne z sentencją decyzji Nr 29/ST/2016 z dnia 06.12.2016r. W dokumentach sprawy nie stwierdzono decyzji administracyjnej kończącej postępowanie w sprawie nienależnie pobranego świadczenia, co jest niezgodne z art. 104 k.p.a. Decyzja administracyjna jest podstawową formą załatwiania sprawy administracyjnej.
7. W jednym przypadku nie uwzględniono w dochodzie klienta przyznanego dodatku mieszkaniowego, pomimo iż art. 8 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej stanowi zamknięty katalog przychodów, których nie wlicza się do dochodu rodziny.
8. W 2 przypadkach dochód ustalono niezgodnie z art. 8 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, gdyż jednorazowy dochód wliczano do dochodu przez cały okres pobierania przez klienta świadczenia.
9. W 2 przypadkach, gdy zmiana dochodu osoby w okresie pobierania świadczenia nie przekroczyła 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, zmieniono

wysokość przyznanego zasiłku stałego, co jest niezgodne z art. 106 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej.

10. W 2 przypadkach Ośrodek orzekł o skierowaniu i odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej osób, które ostatnie miejsce zameldowania na pobyt stały miały w innej gminie. W aktach sprawy nie stwierdzono oświadczenia, że klient przebywa na terenie miasta Piaseczna z zamiarem stałego pobytu. Ośrodek także nie zwrócił się do gminy właściwej ze względu na ostatnie miejsce zameldowania na pobyt stały o zwrot poniesionych wydatków, co jest niezgodne z art. 101 ust. 7 ustawy o pomocy społecznej.
11. W 2 przypadkach przyznano świadczenie od miesiąca przed złożeniem wniosku, podczas gdy zgodnie z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej świadczenie pieniężne przyznaje się i wypłaca począwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek.
12. W 2 przypadkach w decyzji zmieniającej po raz kolejny wysokości przyznanego świadczenia nie odniesiono się do decyzji pierwotnej, na mocy której strona nabyła prawo do świadczenia w formie zasiłku stałego. Odniesiono się tylko i zmieniono kolejną decyzję zmieniającą. Zgodnie z zapisem art. 155 k.p.a. należało odwołać się do *decyzji ostatecznej, na mocy której strona nabyła prawo*.
13. W 2 przypadkach (Pani D.K. i Pana R.O) skierowano klientów do domu pomocy społecznej, w którym termin oczekiwania na umieszczenie był dłuższy niż 3 miesiące. W dokumentacji nie stwierdzono informacji potwierdzającej starania Ośrodka o umieszczenie w domu, w którym czas oczekiwania byłby krótszy niż w miejscu pierwotnie wskazanym, co jest niezgodne z zapisem art. 54 ust. 2a ustawy o pomocy społecznej.

Za stwierdzone nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Pani jako kierownik kontrolowanej jednostki.

W celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości zwracam się do Pani Kierownik o realizację następujących zaleceń pokontrolnych:

1. Zapewnić przestrzeganie zapisów art. 107 ust. 5b przy ustalaniu sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej osób i rodzin ubiegających się o pomoc.
2. Zapewnić przestrzeganie art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej w zakresie sporządzania aktualizacji wywiadu nie rzadziej niż co 6 miesięcy w przypadku osób korzystających ze stałych form pomocy takich jak zasiłek stały.
3. Stosownie do art. 103 ustawy o pomocy społecznej ustalać możliwość świadczenia pomocy przez małżonków, zstępnych lub wstępnych na rzecz osoby ubiegającej się o przyznanie świadczenia.

4. Zapewnić prowadzenie pracy socjalnej adekwatnie do sytuacji rodziny, w celu wzmocnienia i odzyskania zdolności klienta do funkcjonowania w społeczeństwie oraz zwiększyć nadzór nad dokumentowaniem prowadzonej pracy socjalnej, która jest jednym z podstawowych obowiązków pracownika socjalnego – zgodnie z art. 6 pkt 12 i art. 119 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej. Jednocześnie zwiększyć nadzór nad prowadzeniem dokumentacji przez pracowników Ośrodka w zakresie jakości sporządzanych wywiadów środowiskowych.
5. Zapewnić prawidłowe doręczanie pism, stosownie do zapisów art. 46 § 1 k.p.a.
6. Zapewnić prawidłowe prowadzenie i zakończenie postępowania poprzez wydanie decyzji administracyjnej zgodnie z art. 104 Kodeksu postępowania administracyjnego.
7. Zapewnić przestrzeganie art. 8 ust. 3 i ust. 4 ustawy o pomocy społecznej ustalając dochód osoby wnioskującej o świadczenie pieniężne.
8. Zapewnić przestrzeganie art. 106 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej w przypadku zmiany w okresie pobierania świadczenia pieniężnego wysokości dochodu osoby lub rodziny, która nie przekroczyła 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.
9. Zapewnić prawidłowe postępowanie w sprawie świadczeń z pomocy społecznej poprzez ustalenie miejsca zamieszkania strony, a w przypadku osoby bezdomnej wystąpić do gminy ostatniego miejsca zameldowania na pobyt stały o zwrotu wydatków poniesionych przez Ośrodek, stosownie do art. 101 ust. 7 ustawy o pomocy społecznej.
10. Okres uprawnień do zasiłku stałego ustalać zgodnie z art. 106 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
11. Zgodnie z art. 155 Kodeksu postępowania administracyjnego odwoływać się w decyzjach zmieniających do decyzji ostatecznej, na mocy której strona nabyła prawo.
12. Zapewnić przestrzeganie zapisu art. 54 ust. 2a ustawy o pomocy społecznej i w przypadku gdy termin oczekiwania na umieszczenie w domu pomocy społecznej danego typu, zlokalizowanym najbliżej miejsca zamieszkania jest dłuższy niż 3 miesiące skierować osobę oczekującą na jej wniosek do domu tego samego typu zlokalizowanego w pobliżu miejsca zamieszkania, w którym termin oczekiwania na miejsce jest krótszy niż 3 miesiące.

Zalecam także wprowadzenie obowiązku odnotowywania na dokumentach daty wpływu do Ośrodka oraz numerowania dokumentów, w każdym prowadzonym postępowaniu, co wynika z powszechnie stosowanej praktyki prowadzenia postępowania administracyjnego.

Proszę również o podjęcie starań w celu umożliwienia podlegającym Pani pracownikom socjalnym, uczestnictwa w merytorycznych szkoleniach skierowanych do kadry pomocy społecznej.

Pouczenie:

Zgodnie z art. 128 ust.2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz.U. z 2016 r. poz. 930, z późn. zm.) jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.

W przypadku nie zgłoszenia lub nieuwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę Mazowieckiego należy **w terminie 30 dni powiadomić o sposobie realizacji zaleceń Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego**, a w przypadku ich uwzględnienia należy mieć na uwadze zmiany wynikające z powyższego faktu.

Ponadto informuję, że zgodnie z przepisem art. 130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej ***kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych – podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 do 6 000 zł.***

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO
Marcin Wodziński
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:

1. Pan Grzegorz Waldemar Szuplewski
Burmistrz Miasta Piastowa